

Plan for fiskepleje i **Lerkenfeld Å**

Plan nr. 91-2022

Distrikt 19, vandsystem 16

Datablad

Faglig rapport nr. 91 fra DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer, Sektion for Ferskvandsfiskeri og -økologi.

Titel: Plan for fiskepleje i Lerkenfeld Å

Forfatter: Michael Kaczor Holm

Udgiver: DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer, Sektion for Ferskvandsfiskeri og -økologi©

Udgivelsesår: 2022

ISSN: 1396-4739

Forsidefoto: En ½ år gammel ørred (*Salmo trutta*). Ørreden anvendes som indikator for miljøtilstanden i vandløb, hvor ørreder gyder. Fotograf: Bernt René Voss Grimm.

Trykkeri: Rapporten er trykt af Step Print Power. Kortet er trykt af Damgaard-Jensen A/S.

Bedes citeret: Michael Kaczor Holm, 2022. Plan for fiskepleje i Lerkenfeld Å. Faglig rapport fra DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer, Sektion for Ferskvandsfiskeri og -økologi, nr. 91.

Gengivelse tilladt med tydelig kildeangivelse.

Internetversion: Rapporten og tilhørende kort er tilgængelig i elektronisk format (pdf) på www.fiskepleje.dk/planer-for-fiskepleje

Plan for fiskepleje i Lerkenfeld Å

Af Michael Kaczor Holm

Plan nr. 91-2022

Distrikt 19, vandssystem 16

Indholdsfortegnelse

I. Indledning	4
Formål.....	4
Anvendte metoder.....	4
Resultater	6
Forslag til forbedring af de fysiske forhold	9
Fremtidig revidering af Plan for Fiskepleje	11
Øvrige udsætningsplaner og planer for fiskepleje i distrikt 19	11
II. Beskrivelse af de enkelte vandløb	12
Lerkenfeld Å.....	12
Smorup Bæk	14
Odderbæk.....	14
Tilløb sydøst for Østrup.....	15
Mejlstrup Bæk	15
Svingelbjerg Bæk.....	16
Søkbæk	16
Troelsbæk	17
Vejrhøj Bæk.....	17
Bonderup Bæk	18
Nørager Bæk/Skelbæk	18
Skelbæk	19
Guldager Bæk.....	20
Kastkær Bæk Øst	20
Vestlige tilløb ved Kastkær.....	20
Lilleå.....	21
Mejlsigbækken.....	21
Bygumkær Bæk	21
Glerup Bæk.....	22
III. Udsætningsmateriale	23
Praktiske anbefalinger for udsætning af ørred	23
Regler for udsætning af fisk.....	23
IV. Udsætningsskemaer	25
Bilag 1. Oversigt over biotopbedømmelse, befisket areal og fiskebestanden på stationerne. Hvis der er gydning af laks i vandsystemet, er bestandstætheden af laks beskrevet i et særligt bilag 1a.	
Bilag 2. Oversigtskort som viser stationslokaliteter og -numre for det undersøgte vandområde. Kortet viser, hvor der er undersøgelses- og evt. udsætningsstationer. Bliver der anbefalet udsætning på en station, vil denne være vist med et symbol, som angiver hvilken aldersgruppe af ørred, der anbefales udsat.	
Bilag 3. "Ørredindeks" kaldet DFFVø til bedømmelse af fiskebestanden	

I. Indledning

Denne Plan for Fiskepleje er udarbejdet på baggrund af undersøgelser over den fiskebiologiske tilstand i Lerkenfeld Å vandsystem. Undersøgelsen er foretaget i perioden fra den 2. til 9. august 2021 af DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer, Sektion for Ferskvandsfiskeri og -økologi, kaldet DTU Aqua i resten af denne rapport.

Sportsfiskerforeningen Pirken har assisteret med feltarbejdet og været behjælpelige med oplysninger om vandløbsrestaurering og passageforhold.

Denne Plan for Fiskepleje i Lerkenfeld Å er en revision af den tidligere udsætningsplan fra 2013. Planen er udarbejdet som led i de aktiviteter, der sker i forbindelse med den generelle fiskepleje, herunder restaurering af vandløb ved udlægning af gydebanker m.m.

Udsætninger i vandløbene bliver varetaget af Sportsfiskerforeningen Pirken.

Formål

Fiskeplejeplanen giver en aktuel status for vandløbets fiskebestand og dermed bl.a., hvor godt vandløbet virker som gyde- og opvækstområde for ørred. Denne viden kan bruges i det lokale arbejde med at forbedre miljøtilstanden i vandløbene. Mangel på yngel kan f.eks. skyldes mangel på gydefisk pga. spærringer i vandsystemet, forurening, mangel på gydegrus, tilsanding af gydebanker eller hårdhændet vedligeholdelse.

Formålet med evt. udsætninger er at øge vandløbenes produktion af ørred, således at vandløbsstrækninger, hvor den naturlige reproduktion af den ene eller anden årsag ikke fungerer, alligevel kan fungere som opvækstområde. Udsætninger af yngel, ½-års og 1-års har til hensigt at opfylde dette formål.

Mundingsudsætning af ørred har til formål at forbedre bestanden af havørred, primært i havet. Størrelsen af mundingsudsætningen er fastlagt således, at vandløbets samlede smoltproduktion ikke overstiger det antal smolt, som DTU Aqua vurderer, at vandløbet oprindeligt har kunnet producere.

Miljøstyrelsen har det formelle ansvar for at overvåge og beskrive vandmiljøets tilstand. Styrelsens vandområdeplaner for perioden 2021-2027 indeholder krav om gode, naturlige fiskebestande i en del vandløb samt en beskrivelse af de problemer, der skal løses. Kommunerne er vandløbsmyndighed og skal sikre, at problemerne bliver løst. DTU Aquas opgørelse af fiskebestandens antal og sammensætning i de enkelte vandløb samt beskrivelsen af de problemer, der forhindrer etablering af naturlige bestande, kan anvendes i dette arbejde. Det skal dog fremhæves, at DTU Aqua ikke nødvendigvis kender alle lokale problemer i vandløbene.

NOVANA programmet er det nationale overvågningsprogram for natur og vandmiljø og bliver gennemført af Miljøstyrelsen. NOVANA har et større antal stationer fordelt i hele landet og omfatter såvel fysisk-kemiske og biologiske undersøgelser, herunder også fiskebestanden. Udsætning af fisk kan vanskeliggøre fortolkningen af de indsamlede resultater. Derfor er NOVANA stationerne indarbejdet i denne plan, således at der ikke bliver anvist udsætninger af ørred i et område fra ca. 2 km opstrøms og ca. 1 km nedstrøms disse stationer.

Anvendte metoder

Feltundersøgelserne på de besøgte stationer består af en besigtigelse, som ofte er suppleret med en elektrobefiskning, hvor de fangne fiskearter bliver registreret.

Naturligt produceret ørredyngel fra gydning i vandløbet kommer normalt frem fra gydebanken om foråret. Der bliver ikke udsat yngel i det år, hvor DTU Aqua undersøger vandløbene. DTU Aqua foretager undersøgelserne i efteråret, hvor den naturlige yngel er ca. ½ år gamle. Forekomsten af ½-års ørreder i feltundersøgelserne stammer således fra gydning.

Bestandstætheden af ørred er beregnet ud fra resultaterne ved elektrofiskeri, hvor man har anvendt udyndingsmetoden, som forudsætter minimum 2 befiskninger over samme strækning. På stationer hvor der bliver fanget 10 eller færre ørreder pr. 50 m vandløbsstrækning, er der kun fisket 1 gang. I disse tilfælde er bestandstætheden beregnet ud fra den gennemsnitlige fangsteffektivitet i vandsystemet.

Både bestandstætheden beregnet pr 100 m² og bestandstætheden pr løbende 100 m vandløb fremgår af bilag 1. Den beregningsmetode, der bliver benyttet på den enkelte station i forhold til vandløbets bredde, er fremhævet. Bestandsdata kan også findes på et elektronisk kort fra DTU Aqua, som kan findes her: kort.fiskepleje.dk

Biotopsbedømmelsen er en vurdering af vandløbets egnethed som ørredvand og er vurderet efter en skala på 0-5, hvor 5 er bedst (tabel 1). Denne skala anvendes til beregning af, hvor mange ørreder, der evt. kan udsættes i vandløb med dårlige bestande. Princippet er, at der kun udsættes det antal ørreder, der er skjul til, idet ørreden er territoriehævdende. Hvis der udsættes flere ørreder, end der er skjul til, vil en del af ørrederne dø.

Tabel 1. Sammenhæng mellem biotopsbedømmelse og de fysiske forhold i vandløbet. Ørredbestanden kan ofte forbedres væsentligt, hvis vandløb med biotopsbedømmelser under 4 bliver restaureret.

Biotops-bedømmelse	Beskrivelse af de vigtigste forhold i bedømmelsen
5	Slynget strækning med friskstrømmende vand over grusbund og sten, vandplanter og udhængende bredvegetation, dvs. et fysisk varieret vandløb
4	Overgangszone.....
3	Delstrækninger med gode fysiske forhold men med mindre variation end ovenstående, oftest pga. sand og menneskelig påvirkning
2	Overgangszone.....
1	Kedelig vandløbsstrækning, typisk med sandbund og uden nævneværdige skjul for ørred
0	Vandløbsstrækning der vurderes som uegnet som levested for ørred

Til biotopsbedømmelsen er der altid knyttet en størrelsesgruppe (yngel, ½-års, 1-års eller "store"), idet der er væsentlige forskelle i de krav, som de forskellige aldersgrupper stiller til deres levested, herunder er især vanddybden afgørende. Yngel kræver lavt vand.

Hvis den naturlige ørredbestand i et ørredvandløb er væsentlig mindre end forventet, kan bestanden ofte øges ved gydning. Det kan f.eks. kræve, at gydemulighederne forbedres eller der skabes flere skjul, fri passage etc. Derfor anbefales det ofte at restaurere, som beskrevet i Miljøstyrelsens vandområdeplaner, frem for at udsætte fisk.

Hvis der skal udsættes ørreder, bør der kun udsættes det antal, der er plads til på strækningen ud fra de nuværende antal skjul. Naturforholdene på lokaliteten, herunder bundens beskaffenhed og antal af naturlige skjul er afgørende i denne forbindelse. Derfor er bedømmelsen af udsætningsbehovet for ørred samt den anviste mængde og fiskenes alder vurderet konkret for den enkelte lokalitet.

Udsætningsmængderne er beregnet med udgangspunkt ud fra tabel 2 og de bestandstætheder, der forventes i forhold til ørredindekset DFFV \emptyset (se særskilt afsnit om dette i bilag 3).

Tabel 2. Sammenhæng mellem biotopsvurdering og ørredtætheder. Tallene er ”konservative” forstået på den måde at naturlige tætheder godt kan være højere. Der er taget udgangspunkt i DFFV \emptyset -grænseværdierne vedr. god økologisk tilstand for ½-års ørreder, som er markeret med en *.

Biotops-karakter	Vandløb under to meters bredde Antal ørreder pr. 100 m ²				Vandløb, der er mindst to meter brede Antal ørreder pr. 100 m				
	Yngel	½-års	1-års	Store	Biotops-karakter	Yngel	½-års	1-års	Store
5	300	80*	30	10	5	600	150*	60	20
4	240	60	24	8	4	480	120	48	16
3	180	45	18	6	3	360	90	36	12
2	120	30	12	4	2	240	60	24	8
1	60	15	6	2	1	120	30	12	4

Hvis den beregnede bestand i et gydevandløb er dårligere end kravet for god økologisk tilstand, vil det være relevant med en vurdering af, hvordan man evt. kan forbedre vandløbets tilstand.

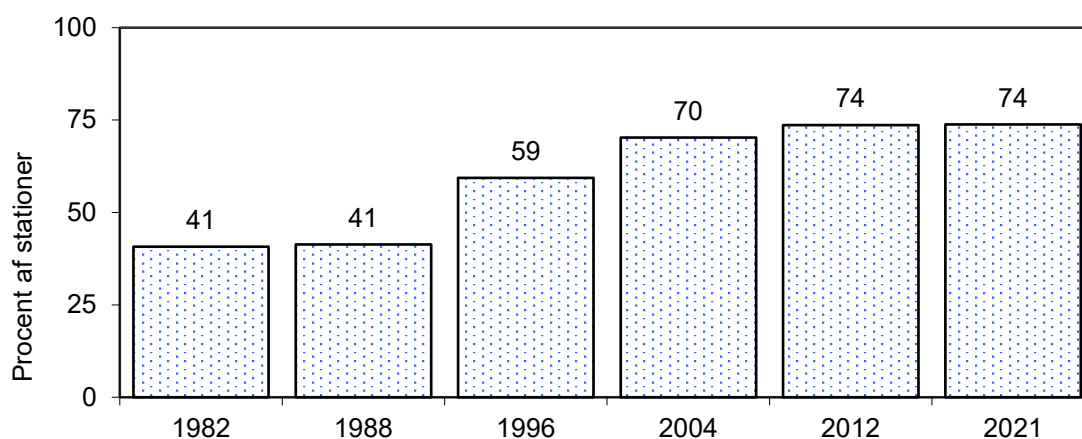
Mangel på yngel kan som tidligere nævnt f.eks. skyldes mangel på gydefisk pga. spærringer i vand-systemet, forurening, mangel på gydegrus, tilsanding af gydebanker eller hårdhændet vedligeholdelse.

Resultater

Undersøgelsen har omfattet i alt 45 stationer. Af disse er 3 stationer besigtiget, mens der på de resterende 42 stationer også er foretaget kvantitativ bestandsanalyse ved elektrofiskeri.

I figur 1 og tabel 3 er resultaterne fra denne og tidligere bestandsanalyser samlet for at give et overblik over udviklingen i ørredbestanden i perioden fra 1982 til 2021.

% forekomst af ½-års ørred på befiskede stationer

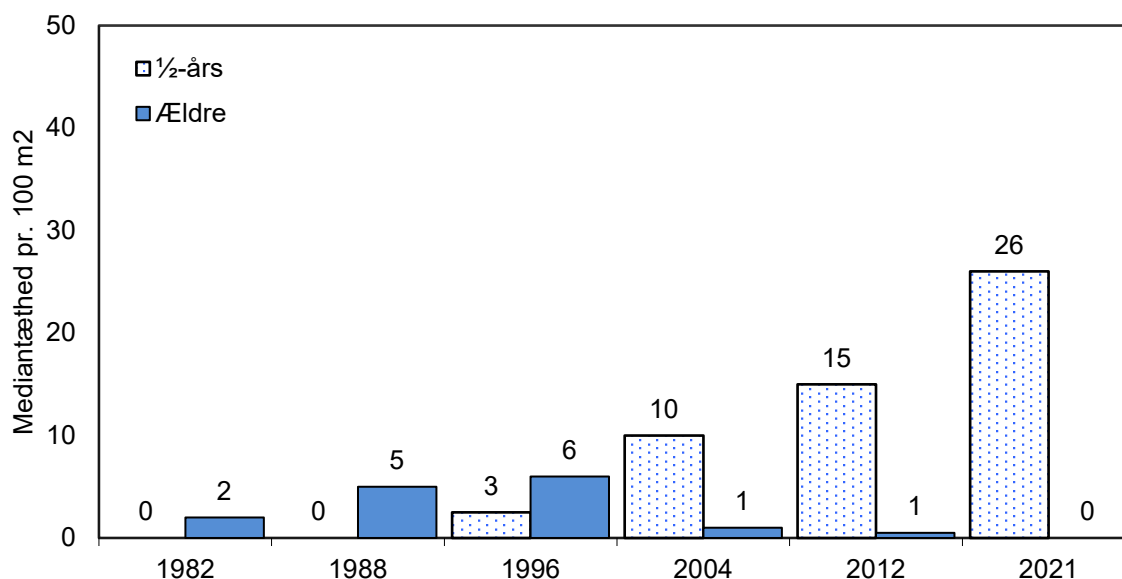
Figur 1. Udvikling i den %-vise andel af befiskede stationer med ørredyngel (½-års ørreder). I opgørelsen indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

Tabel 3. Oversigten viser antal befiskede stationer de enkelte år. Ligeledes er vist den %-vise andel af befiskede stationer med hhv. ½-års og ældre ørred. I beregningerne indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

År	Antal befiskede stationer	Stationer med ½-års		Stationer med ældre	
		På antal st.	%	På antal st.	%
1982	27	11	41	15	56
1988	29	12	41	23	79
1996	32	19	59	21	66
2004	37	26	70	19	51
2012	38	28	74	19	50
2021	42	31	74	16	38

Som det fremgår af tabel 3, er andelen af befiskede stationer med fund af ½-års (naturlig yngel) på samme niveau som ved forrige undersøgelse. Der er i 2021 registreret naturlig yngel på 74% af de befiskede stationer. Der er ikke samme positive udvikling i andelen af stationer med ældre ørred. Her er der et fald, fra 50% i 2012, til 38% i 2021.

Mediantæthed af ørred på befiskede stationer

Figur 2. Udvikling i mediantæthed af ½-års og ældre ørreder på de befiskede stationer med biotopskarakter 1-5, målt som antal ørreder pr. 100 m² vandløb. Bemærk at figuren også medtager vandløb, der er bredere end to meter, idet der hermed kan sammenlignes med tidligere opgørelser af data for de samme stationer.

Der er sket en forbedring af den gennemsnitlige yngeltæthed, fra 50 stk./100 m² i 2012 til 90 stk./100 m² i 2021 (tabel 4). Tilsvarende er medianværdierne (figur 2) i samme periode ændret fra 15 stk./100 m² til 26 stk./100 m² (tabel 4). Den gennemsnitlige tæthed af ældre ørred er ændret fra 8 stk./100 m² i 2012 til 7 stk./100 m² i 2021. Medianværdien er tilsvarende ændret fra 1 stk./100 m² i 2012 til 0 stk./100 m² i 2021.

Tabel 4. Oversigten viser antal befiskede stationer de enkelte år. Den gennemsnitlige tæthed er beregnet på baggrund af befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5. Mediantætheden er den midterste værdi i et sorteret datasæt.

År	Antal befiskede stationer	Gns. tæthed af ½-års (stk./100 m ²)	Gns. tæthed af ældre ørred (stk./100 m ²)	Mediantæthed af ½-års (stk./100 m ²)	Mediantæthed af ældre ørred (stk./100 m ²)
1982	27	14	6	0	2
1988	29	9	8	0	5
1996	32	33	11	3	6
2004	37	29	7	10	1
2012	38	50	8	15	1
2021	42	90	7	26	0

I forhold til Ørredindekset (DFFVø) opfylder 40 % af de befiskede stationer kravet om god eller høj økologisk tilstand (17 ud af 42 stationer), dvs. at der er sket en fremgang i andelen af stationer med målopfyldelse fra 31% ved undersøgelsen i 2012. (se tabel 5).

Tabel 5. Oversigt over antal befiskede stationer de enkelte år, og andelen af de befiskede stationer som har målopfyldelse (god økologisk tilstand) efter ørredindekset (DFFVø).

År	Antal befiskede stationer	Andel af befiskede stationer med målopfyldelse
1982	27	1 af 27=4%
1988	29	1 af 29=3%
1996	32	4 af 32=13%
2004	37	6 af 37=16%
2012	38	12 af 38=32%
2021	42	17 af 42=40%

Udvikling i forekomst af naturlig ørredyngel

Sammenlignet med 2012 er der ved denne gennemgang fundet markant fremgang i den naturlige forekomst af yngel på stationerne i følgende vandløb:

- Lerkenfeld Å (st. 2, 3, 4, 5, 6 og 7)
- Odderbæk (st. 16)
- Tilløb sydøst for Østrup (st. 17)
- Svingelbjerg Bæk (st. 20)
- Nørager Bæk (st. 30, 31, 32 og 33)
- Skelbæk (st. 34, 35 og 36).

Tilsvarende er der kun registreret markant nedgang i yngeltætheden i:

- Vejrhøj Bæk (st. 27).

I modsætning til gennemgangen af vandløbene i 2012 er der ved denne undersøgelse registreret naturligt forekommende ørredyngel i:

- Odderbæk (st. 14 og 15)
- Søkbæk (st. 21).

Ved denne undersøgelse blev der i modsætning til tidligere ikke fundet ørredyngel i følgende vandløb:

- Lerkenfeld Å (st. 10)
- Troelsbæk (st. 26).

Det samlede smoltudtræk fra vandløbets naturlige produktion er i 2021 beregnet til ca. 20.000 stk.

Forslag til forbedring af de fysiske forhold

En nærmere beskrivelse af observerede problemer med passageforhold, vandløbsvedligeholdelse, tilgroning, mangel på gydegrus og skjulesten, sandvandring og forurening kan findes under beskrivelsen af de enkelte vandløb.

Passageforhold

Med henblik på at opnå en så stor naturlig selvreproducerende fiskebestand som muligt er det nødvendigt at give vandrefisken fri op- og nedstrøms passage i vandløbene. Dette kan man bl.a. opnå ved at frilægge rørlagte strækninger, så der bliver skabt fri passage for ørreder m.m. til opstrømsliggende gydeområder. Dårlige passageforhold ved vejunderføringer kan udbedres ved udlægning af sten og gydemateriale.

I denne undersøgelse blev der observeret spærringer i form af opstemninger eller rørlægninger i:

- Søkbæk, rørlægninger i den øvre del
- Troelsbæk (st. 24), dybtliggende vejunderføring
- Bonderup Bæk (st. 29), problematisk vejunderføring ved Løgstørvej.

Vandløbsvedligeholdelse

Omkring grødeskæring i vandløb er det vigtigt at slå fast, at grødeskæring i enhver form alene sker for at forbedre vandløbenes naturgivne evne til at bortlede vand fra arealerne omkring vandløbene. I vandløbene indebærer grødeskæring en negativ påvirkning af planter, smådyr, fisk og de fysiske forhold. Miljøvenlig grødeskæring søger at mindske de negative påvirkninger. Det vil således kunne gavne smådyr, vandplanter og fisk, at der praktiseres miljøvenlig grødeskæring, indtil vandløbene viser tegn på at kunne tåle ophør af grødeskæring.

Momentant ophør af grødeskæring i stærkt regulerede og hårdt vedligeholdte vandløb kan være problematisk, idet ophør kan være forbundet med tilgroning og aflejringer og dermed tab af både vandløbskvalitet generelt og fiskevandskvalitet specielt. Grødeskæringen bør i alle vandløb udføres, sådan at der efterlades grøde på bunden af vandløbene til at give strømlæ, skjul og levesteder og at der langs bredderne efterlades bræmmer af kantvegetation til gavn for især de små fisk. Betydningen af bredzonens bræmmer af delvis vanddækket kantvegetation for små individer af ørred kan således ikke pointeres stærkt nok. Og netop disse bræmmer er ofte fraværende eller dårligt udviklet i små, dybt nedskårne vandløb med stejle brinker og skygge fra høj brinkvegetation.

Det er et grundlæggende problem, at stort set alle små vandløb er reguleret/kanaliseret, og at de ofte er dybt nedskåret under terræn.

I mange små vandløb er det ikke muligt at opfylde miljømålene alene gennem miljøvenlig grødeskæring. Ofte vil en egentlig restaurering af den fysiske vandløbskvalitet være nødvendig, eksempelvis i form af udlægning af grus og sten.

Der blev konstateret hårdhændet vedligeholdelse på vandløbsstrækninger i:

- Vejrhøj Bæk (st. 27)
- Guldager Bæk (st. 37).

Tilgroning

Ved vandløb der har tendens til tilgroning med vandplanter vil vandstanden typisk øges og strømha-stigheden falde. Her kan skyggeeffekten fra træbeplantninger langs bredden eller en mere regelmæssig skånsom vedligeholdelse være med til at begrænse væksten af grøde.

Der blev fundet kraftig tilgroede vandløbsstrækninger i:

- Oddebæk (st. 14).

Gydegrus og skjulesten

Udlægning af gydegrus kan være relevant på strækninger, hvor de rette forhold så som et passende fald på vandløbsbunden, en passende vandhastighed og en god vandkvalitet er til stede. I forbindelse med etablering af gydebanker kan det være nødvendigt at etablere sandfang, der bør placeres umiddelbart opstrøms gydebankerne. Ud over på denne måde at skabe flere egnede gydepladser er det ligeledes vigtigt at skabe en større fysisk variation i vandløbene. Dette kan gøres ved udlægning af større sten, indsnævring af vandløbet for at skabe strømrender samt genslyngning af regulerede vandløbsstrækninger. Disse tiltag vil resultere i flere skjul, standpladser og dermed øge den fysiske variation for både fisk og anden vandløbsfauna.

DTU Aqua har udarbejdet en vejledning i etablering af gydestryg, som anbefales af Miljøstyrelsen og kan downloades her: <http://www.fiskepleje.dk/Vandloeb/restaurering/gydegrus>

I følgende vandløb er der observeret mangel på skjulesten og gydemateriale:

- Smorup Bæk (st. 12)
- Oddebæk (st. 13)
- Svingelbjerg Bæk (st. 19)
- Troelsbæk (st. 24 og 25)
- Vejrhøj Bæk (st. 27)
- Nørager Bæk (st. 31 og 33)
- Skelbæk (st. 35)
- Guldager Bæk (st. 38)
- Mejlsigbækken (st. 43).

Sandvandring

Et stort problem i mange vandløb er tilsanding af gyde- og opvækstområder. For at reducere sandvandringen kan det være nødvendigt at etablere sandfang eller genslyngende udrettede vandløbsstrækninger, hvilket nedsætter strømshastigheden og dermed erosionen af brinkerne. En medvirkende faktor til øget sandtransport kan være husdyr, der nedtræder brinkerne pga. manglende indhegning af afgrænsningsarealer. Etableres der sandfang er det vigtigt, at dimensionen er rigtig, så sandet altid kan aflejre sig i sandfanget uanset vandføringen, og at der løbende er kontrol med behov for tømming.

Der er konstateret betydelig sandvandring i:

- Troelsbæk (st. 23).

Fremtidig revidering af Plan for Fiskepleje

På grund af de ændringer, der sker i vandløbene med hensyn til passageforbedringer, vedligeholdelse, restaurering og forureningstilstand bør resultaterne af planens virkning kontrolleres efter en 8-10-årig periode af DTU Aqua.

Øvrige udsætningsplaner og planer for fiskepleje i distrikt 19

- Plan for fiskepleje i Halkær Å, 2019
- Plan for fiskepleje i Bjørnsholm Å, 2013
- Plan for fiskepleje i Trend Å, 2022
- Plan for fiskepleje i Salling, Mors, Thyholm og tilløb til sydvestlige del af Limfjorden, 2021
- Plan for fiskepleje i tilløb til Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord, 2017
- Plan for fiskepleje i mindre tilløb til den østlige del af Limfjorden, 2018
- Plan for fiskepleje i mindre vandsystemer mellem Limfjorden (Hals), Skagen og Svinkløv Plantage, 2022
- Plan for fiskepleje i thylandske vandløb, 2019

DTU Aquas planer for fiskepleje m.m. kan findes på vores hjemmeside www.fiskepleje.dk.

II. Beskrivelse af de enkelte vandløb

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Beskrivelse	Udsætningsmateriale og antal
Lerkenfeld Å (1)	Lerkenfeld Å udspringer vest for Mejlby og har udløb til Lovns Bredning ved Gedsted. Den øverste del af vandløbet, fra udspring og til sammenløbet med Vejrhøj Bæk, løber i græsningseng og har et let slynget forløb og godt fald. Bunden er en blanding af sand og grus, og der er egnede gydeforhold samt fine skjul langs brinkerne. Ved undersøgelsen blev der fundet en ørredbestand med en høj tæthed af årets yngel og enkelte ældre fisk. Fiskebestanden på stationen opfylder kravet om høj økologisk tæthed efter Ørredindekst (DFFVØ). Intet udsætningsbehov. Lgd.: ca. 1,4 km., gbr.: 0,7 m. Middeldybde: 20 cm (min: 15 cm, max: 25 cm).	
(2-3)	På de videre forløb mod Binderup, modtager åen vand fra flere tilløb og vandløbet er væsentlig større. På stationerne ved Mølvadgård og Binderup Bro har Lerkenfeld Å et flot og varieret forløb og godt fald. Bunden er stenet og gruset, og der er utallige skjul. Denne del af åen har er god ørredbestand med fisk i flere aldersgrupper og en tæthed af yngel, der opfylder kravet til høj økologisk tæthed på Ørredindekset (DFFVØ). Intet udsætningsbehov. Lgd.: ca. 8,6 km., gbr.: 5,8 m. Middeldybde: 30 cm (min: 20 cm, max: 40 cm).	
(4)	Strækningen gennem Blasmose og til sammenløbet med Skelbæk har overvejende sandet bund og faldet er mindre end på strækningen op- og nedstrøms. Der er fine skjul under brinkerne og i vegetationen, men der blev ikke fundet egnede gydeforhold. Ved undersøgelsen blev der fundet en mindre ørredbestand på denne station end på de øvrige stationer i Lerkenfeld Å's øverste del. Lgd.: ca. 2,2 km., gbr.: 3,1 m. Middeldybde: 70 cm (min: 50 cm, max: 90 cm).	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Beskrivelse	Udsætningsmateriale og antal
(5-6)	Langs det nedlagte dambrug ved Højslev Mølle- gård har åen et flot slynget og varieret forløb med godt fald. Der er utallige skjul under brin- ker og i vegetationen samt store gydebanks. Bunden er en blanding af grus og sand. På strækningen ved udløbet fra Oddebæk har Ler- kenfeld Å et naturligt slynget forløb. Bunden er overvejende sandet i denne del af vandløbet. Ved undersøgelsen blev der fundet en ørredbe- stand med fisk i flere aldersgrupper, og begge stationer har en tæthed af yngel, der opfylder kravet om høj økologisk tilstand efter Ørredin- dekset (DFFVø). Intet udsætningsbehov. Lgd.: ca. 3,5 km., gbr.: 3,6 m. Middeldybde: 60 cm (min: 30 cm, max: 90 cm).	
(7-8)	Strækningen fra Kællingtand Mølle og til Ler- kenfeld Møllegård har et naturligt slynget forløb og en artsrig vandløbsvegetation. På den øverste del er bunden gruset/stenet, mens der er mere sandet bund ved Lerkenfeld Møllegård. Dybe underskårne brinker, vegetation og store sten gi- ver utallige skjul for både yngel og større fisk. Der blev fundet en god bestand af både ørredyn- gel og ældre fisk. Begge stationer opfylder kra- vet til høj økologisk tilstand på Ørredindekset (DFFVø). Intet udsætningsbehov. Lgd.: ca. 5,6 km., gbr.: 4,6 m. Middeldybde: 50 cm (min: 30 cm, max: 100 cm).	
(9-11)	Den nedre del af Lerkenfeld Å er et stort vand- løb med naturligt slynget forløb og jævn/god strøm. Forholdene ved Lerkenfeld Dambrug er forbedret ved den gamle opstemning, og der er skabt fri passage for opgangsfisk. Der er en arts- rig vandløbsvegetation på den øverste del, mens der i den nederste del kun er vandpest og båndblad. Bunden er overvejende sandet, og kun ved station 9 blev der observeret grus og sten. Der blev ikke udført elfiskeri i denne del af Ler- kenfeld Å.	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Beskrivelse	Udsætningsmateriale og antal
Lerkenfeld Å (9-11) fortsat	Lgd.: ca. 10,5 km., gbr.: 8 m. Middeldybde: 80 cm (min: 50 cm, max: 130 cm).	
<u>Mindre tilløb til Lerfeld Å, højre side</u>		
Smorup Bæk (12)	Vandløbet starter øst for Brorstrup Plantage og løber til Lerkenfeld Å sydøst for Lille Binderup. Smorup Bæk har et reguleret og udrettet forløb. Ved Brorstrup Kærvej er der egnede gydeforhold med gruset bund og godt fald samt fine skjul langs brinkerne. Der blev ikke fundet ørred ved undersøgelsen, og det bør undersøges, om der er forhold, der forhindrer opgang af gydefisk. Gydeforholdene kan forbedres ved udlægning af mere gydegrus. Lgd.: ca. 4,2 km., gbr.: 0,7 m. Middeldybde: 8 cm (min: 3 cm, max: 10 cm). Her kan udsættes:	2.500 stk. yngel
Odderbæk (13)	Odderbæk udspringer vest for Binderup og løber til Lerkenfeld Å nedstrøms Svoldrupvej. Den øvre del af vandløbet er reguleret og strømmen er jævn. Bunden er overvejende sandet, men der blev fundet grus og egnede gydeforhold på en kort strækning ved Binderupvej. Bækken har fine skjul ved sten og langs brinkerne. Der blev ikke fundet ørred i denne del af vandløbet, og det bør undersøges, om der er spærringer nedstrøms, der forhindrer opgang af gydefisk. Gydeforholdene kan forbedres ved udlægning af gydegrus. Odderbæk har en god ørredbestand i den nederste del af vandløb, og bør friholdes for supplerende udsætninger. Lgd.: ca. 1,9 km., gbr.: 1,0 m. Middeldybde: 10 cm (min: 5 cm, max: 15 cm).	
(14)	På det videre forløb øges den fysiske variation, og vandløbet har et slynget forløb og gruset/sandet bund. Ved station 14 er bækken tilgroet i vegetation, der støver vandet og en oprensning vil	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Beskrivelse	Udsætningsmateriale og antal
Oddebæk (14) fortsat	give mere flow og øge strømmen. Forud for undersøgelsen i 2012 var Oddebæk ramt af en forurening, og dengang blev der ikke fundet ørred i denne del af bækken. Elfiskeriet afslørede en ørredbestand på samme niveau som ved undersøgelsen i 2004. Lgd.: ca. 1,2 km., gbr.: 0,9 m. Middeldybde: 30 cm.	
(15-16)	De bedste fysiske forhold for ørred i Oddebæk findes i den nedre af vandløbet. Strækningen nedstrøms grusvejen ved station 15, og til sammenløbet med Lerkenfeld Å har et let slynget forløb og godt fald. Siden sidste undersøgelse er gydeforholdene forbedret ved udlægning af grus, og på begge stationer blev der fundet en ørredbestand med en yngeltæthed, der opfylder kravet til god eller høj økologisk tilstand efter Ørredindekset (DFFVØ). Lgd.: ca. 1,6 km., gbr.: 1,1 m. Middeldybde: 15 cm (min: 10 cm, max: 35 cm).	
Tilløb sydøst for Østrup (17)	Lille vandløb med overvejende sandet bund og jævn strøms. Bækken er flere steder tilgroet i pilekrat og ufremkommelig. Hvor træerne ikke skygger vandløbet, er bækken tilgroet i kantvegetation og kun 20-40 cm bred med dybe under-skårne brinker. Ved undersøgelsen blev der fundet en god bestand af årets ørredyngel med en tæthed, der opfylder kravet til høj økologisk tilstand på Ørredindekset (DFFVØ). Intet udsætningsbehov. Lgd.: ca. 0,6 km., gbr.: 0,6 m. Middeldybde: 15 cm (min: 10 cm, max: 20 cm).	
Mejlstrup Bæk (18)	Mejlstrup Bæk løber i græsningsseng og er reguleret og dybt nedgravet. Bunden er sandet og gruset, og strømmen er jævn. De fysiske forhold er ringe for ørred, og der blev kun fanget hundestejle ved undersøgelsen. Lgd.: ca. 2,7 km., gbr.: 0,8 m. Middeldybde: 10 cm (min: 5 cm, max: 10 cm)	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Beskrivelse	Udsætningsmateriale og antal
Svingelbjerg Bæk (19)	Vandløbet starter ved Svingelbjerg og er rørlagt gennem byen. De fysiske forhold i den øvre del af Svingelbjerg Bæk er kun egnet for ørred i et begrænset omfang. Bunden er sandet og uegnet som gydevandløb med nuværende forhold. Bækken har et godt fald og forholdene kan forbedres ved udlægning af gydegrus. Blev ikke fundet ørred ved undersøgelsen. Lgd.: ca. 0,8 km., gbr.: 0,7 m. Middeldybde: 15 cm (min: 15 cm, max: 20 cm).	
(20)	Den nedre del af Svingelbjerg Bæk er reguleret, men har et let slynget forløb. Vandløbet er restaureret, og der er skabt gode gydeforhold og fine skjul. Denne del af bækken har en god bestand af årets ørredyngel, og restaureringer har bidraget til, at stationen opfylder kravet til høj økologisk tilstand på Ørredindekset (DFVØ). Lgd.: ca. 1,6 km., gbr.: 1,0 m. Middeldybde: 8 cm (min: 5 cm; max: 10 cm).	
Søkbæk (21-22)	Lille reguleret vandløb med let slynget forløb, klart vand og godt fald. Bækken er rørlagt på 2 strækninger i den øverste del af vandløbet. De første ca. 25 meter nedstrøms den nederste rørlægning er tilgroet i vegetation, og bunden er sandet og blød. Herefter forbedres de fysiske forhold, og bunden er gruset og sandet og stedvis egnet til gydning. Underskårne brinker og vandløbsvegetation giver gode skjul. Ved undersøgelsen blev der på begge stationer fundet en mindre bestand af årets ørredyngel. Forholdene taget i betragtning burde der være flere fisk, og det bør undersøges, om der er gode adgangsforhold for opgangsfisk. Lgd.: ca. 1,4 km., gbr.: 1,0 m. Middeldybde: 10 cm (min: 5 cm, max: 15 cm). Her kan udsættes:	800 stk. yngel

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Beskrivelse	Udsætningsmateriale og antal
Troelsbæk (23-25)	Troelsbæk har sit udspring ved Tinghuse, og på den øverste del har den et reguleret og nedgravet forløb. På strækningen forbi Keldgård er strømmen svag/jævn, og der er meget sandvandring. Der er ikke forhold egnet til gydning, og udlægning af gydegrus vil formodentlig blive dækket af sand. Strækningen syd for Vestergård har et let slynget forløb og godt fald. Bunden er en blanding af sand og grus og enkelte større sten, visse steder meget blød. Der blev ikke fundet ørreder i denne del af åen. Vejunderføringen ved Ullitshøjvej ligger dybt, og fraværet af ørreder på de 2 øverste stationer kan skyldes dårlige adgangsf forhold. Gydeforholdene kan forbedres ved udlægning af gydegrus, men det er afgørende, at der sikres fri passage for opgangsfisk. Lgd.: ca. 2,6 km., gbr.: 1,1 m. Middeldybde: 20 cm (min: 15 cm, max: 25 cm). Her kan udsættes:	500 stk. ½-års
(26)	Den nederste del af Troelsbæk har et let slynget forløb og godt fald. Bunden er gruset og sandet, og der er etableret flere gydebanker af sportsfiskerforeningen. På trods af næsten optimale fysiske forhold blev der ikke fundet ørreder ved undersøgelsen. Lgd.: ca. 0,7 km., gbr.: 1,0 m. Middeldybde: 10 cm (min: 5 cm, max: 15 cm). Her kan udsættes:	500 stk. ½-års

Mindre tilløb til Lerkenfeld Å, venstre side

Vejrhøj Bæk (27)	Lille vandløb, der har sit udspring øst for Vejr- høj. Ved sidste undersøgelse blev vandløbet be- skrevet som et velegnet gydevandløb med en god bestand af ørredyngel. Ved denne undersø- gelse blev der fundet 1 enkelt stk. yngel, og vandløbet er kun egnet for ørred i et beskedent omfang. Bunden er sandet, og bækken er til- groet i dueurt, der stuver vandet. Vejrhøj Bæk er det eneste vandløb i denne plan, hvor der er nedgang i ørredbestanden i forhold

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Beskrivelse	Udsætningsmateriale og antal
Vejrhøj Bæk (27) fortsat	til undersøgelsen i 2012. Forholdene har ændret sig markant, og det tyder på, at vandløbet er oprensset hårdhændet, og gydebanker er fjernet. Forholdene kan forbedres ved udlægning af grus og oprensning af bunden, så der skabes en strømrende. Lgd.: ca. 1,4 km., gbr.: 0,6 m. Middeldybde: 5 cm (min: 3 cm, max: 8 cm).	
Bonderup Bæk (28)	Bonderup Bæk udspringer ved Tisbjerg og blev tidligere kaldt Tisted Bæk. Den øverste del af vandløbet har gruset og sandet bund, og der er gode gydeforhold og mange skjul. Bækken har et slynget forløb og godt fald. Ved Gl. Landevej i Tisted By er brinkerne sikret med sten og bækken er indsnævret. Opstrøms vejen er vandløbet væsentlig bredere, og bunden er sandet. Der blev fundet en lille ørredbestand i denne del af bækken. Vejunderføringen ved Løgstørvej kan være vanskelig at passere for opgangsfisk og bør forbedres. Lgd.: ca. 1,1 km., gbr.: 1,0 m. Middeldybde: 10 cm (min: 5 cm, max: 15 cm).	
(29)	Den nederste del af Bonderup Bæk har et varieret og naturligt forløb og godt fald. Bunden er gruset og sandet, og der er egnede gydeforhold. Hvor træerne ikke skygger bækken, er den tilgroet i hestehov og dueurt samt bjørneklo på brinkerne. Ved undersøgelsen blev der fundet en bestand af årets ørredyngel, der opfylder kravet til høj økologisk tilstand på Ørredindekset (DFVØ). Intet udsætningsbehov. Lgd.: ca. 1,7 km., gbr.: 0,9 m. Middeldybde: 10 cm (min: 5 cm, max: 15 cm).	
Nørager Bæk/ Skelbæk (30-31)	Vandløbet starter nord for Marientorp og har sammenløb med Lerkenfeld Å vest for Vøvelholm. Strækningen fra udspring til sammenløb med Guldager Bæk kaldes Nørager Bæk. Den øverste del af Nørager Bæk er reguleret,	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Beskrivelse	Udsætningsmateriale og antal
Nørager Bæk/ Skelbæk (30-31) fortsat	men har et let slynget forløb. Bunden er skiftevis sandet og gruset, og der er et godt fald. Der er fine skjul og egnede gydeforhold i et mindre omfang. Ved undersøgelsen blev der fundet en bestand af ørredyngel der er markant større end ved sidste undersøgelse, men ikke stor nok til at få målopfyldelse efter Ørredindekset (DFFVØ). Gydeforholdene kan forbedres ved udlægning af mere grus. Den nedre del af vandløbet har en ørredbestand med en høj tæthed af yngel, og udsætningerne indstilles. Lgd.: ca. 3,8 km., gbr.: 0,9 m. Middeldybde: 10 cm (min: 5 cm, max: 10 cm).	
(32-33)	I den nedre del af Nørager Bæk øges den fysiske variation. På strækningen ved Nørager er bunden gruset, mens der er overvejende sandet bund på stykket opstrøms sammenløbet med Guldager Bæk. Der er stedvis egnede gydeforhold og skjul i vandløbsvegetationen samt under brinkerne. Gydeforholdene ved station 33 kan forbedres ved udlægning af grus. Der blev fundet en god ørredbestand ved undersøgelsen, og begge stationer opfylder kravet til høj økologisk tæthed efter Ørredindekset (DFFVØ). Intet udsætningsbehov. Lgd.: ca. 1,8 km., gbr.: 1,1 m. Middeldybde: 15 cm (min: 10 cm, max: 20 cm).	
Skelbæk (34-36)	Den øverste del af Skelbæk har et naturligt slynget forløb, mens den nederste del er reguleret. Bunden er gruset/sandet, og vandløbet har et godt fald. Dybden varierer fra lave gydestryg til partier med dybe underskårne brinker. Vedligeholdelsen udføres miljøvenligt, og der er efterladt vegetation, der sammen med sten og underskårne brinker giver skjul til både yngel og ældre fisk. På station 35 kan gydeforholdene forbedres ved udlægning af mere grus. Skelbæk har en god ørredbestand med fisk i flere aldersgrupper og en høj tæthed af yngel. Alle 3 stationer opfylder kravet til god eller høj økologisk tilstand efter Ørredindekset (DFFVØ). Intet udsætningsbehov.	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Beskrivelse	Udsætningsmateriale og antal
Skelbæk (34-36) fortsat	Lgd.: ca. 3,2 km., gbr.: 1,6 m. Middeldybde: 25 cm (min: 10 cm, max: 45 cm).	
Guldager Bæk (37-38)	Reguleret vandløb med overvejende sandet bund og jævn/god strøm. Den øverste del af vandløbet vedligeholdes hårdhændet og bunden er sandet og blød, og strømmen er svag. Denne del af bækken er uegnet for ørred med nuværende forhold. Den nederste del af vandløbet har et let slynget forløb og jævn/god strøm. Bunden er overvejende sandet og kun på en kort strækning ved Guldagergård blev der fundet grus og sten. Vedligeholdelsen i denne del af bækken udføres miljøvenligt, og der er efterladt vegetation til skjul for fisk. Ved undersøgelsen blev der fundet en lille bestand af årets ørredyngel. Guldager Bæk er velegnet til at restaurere og etablere flere gydebanker. Lgd.: ca. 3,5 km., gbr.: 1,2 m. Middeldybde: 10 cm (min: 3 cm, max: 15 cm).	
Kastkær Bæk Øst (39)	Reguleret og dybt nedgravet vandløb. Bunden er gruset, og der er et godt fald. Bækken har egnede gydeforhold og gode skjul. Hvor læhegn ikke giver skygge, er bækken tilgroet i mærke. Ved undersøgelsen blev der fundet en mindre bestand af årets ørredyngel. Lgd.: ca. 0,9 km., gbr.: 1,1 m. Middeldybde: 8 cm (min: 5 cm, max: 10 cm).	
Vestlige tilløb ved Kastkær (40)	Reguleret og dybt nedgravet vandløb med godt fald. Bunden er gruset, og der er gode skjul ved dybe underskårne brinker. Tilgroning af kantvegetation begrænser prædation fra hejre mm. Bækken har en bestand af ørredyngel, som ligger på samme niveau som ved undersøgelsen i 2012. Lgd.: ca. 1,0 km., gbr.: 0,8 m. Middeldybde: 5 cm (min: 3 cm, max: 8 cm).	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Beskrivelse	Udsætningsmateriale og antal
Lilleå (41)	Lilleå starter nordvest for Ålestrup og løber til Lerkenfeld Å nord for Gedsted. Strækningen fra udspring og ned forbi Øster Balle er reguleret, men har et flot forløb og godt fald. Bunden er en blanding af sand og grus med forhold egnet til gydning. Ved undersøgelsen blev der ikke fundet ørred, og det bør undersøges, om der er problemer med adgangsforhold for opgangsfisk, gennem vådområde placeret nedstrøms. Lgd.: ca. 2,3 km., gbr.: 0,7 m. Middeldybde: 10 cm (min: 5 cm, max:10 cm).	
(42)	Den nederste del af Lilleå har et slynget forløb, klart vand og jævn strøm. Ved Bølle vase Bro er bunden sandet og meget blød. Der synkes 30-40 cm ned i bunden ved vadning, og det var ikke muligt at udføre elektrofiskeri på denne strækning. Der blev ikke fundet forhold egnet til gydning, og vandløbet er kun egnet for større fisk, og i et begrænset omfang. Lgd.: ca. 7,0 km., gbr.: 1,9 m. Middeldybde: 50 cm.	
Mejlsigbækken (43)	Vandløbet starter vest for Tolshøj og løber til Lerkenfeld Å nord for Billesholm. Mejlsigbækken er en reguleret og nedgravet kanal med blød sandet bund. Bækken har et godt fald og fine skjul i vegetationen. Der blev ikke fundet ørred ved undersøgelsen, men bækken kan sandsynligvis gøres egnet som gydevandløb, hvis der udlægges grus. Lgd.: ca. 1,3 km., gbr.: 1,8 m. Middeldybde: 35 cm (min: 30 cm, max: 40 cm).	
Bygumkær Bæk (44)	Bygumkær Bæk har sit udspring ved Klostrup og løber til Lilleå vest for Sallingholm. Bækken blev besøgt ved Kærgård, hvor den løber i et naturligt slynget forløb med gode faldforhold. Bunden er en blanding af sand, grus og sten, og der er gode gydeforhold og skjul. På trods af gode fysiske forhold blev der ikke fundet ørred ved undersøgelsen.	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Beskrivelse	Udsætningsmateriale og antal
Bygumkær Bæk (44) fortsat	Lgd.: ca. 3,3 km., gbr.: 1,3 m. Middeldybde: 10 cm (min: 5 cm, max: 15 cm). Her kan udsættes:	1.500 stk. yngel
Glerup Bæk (45)	Vandløbet starter øst for Sillehøjgård og løber til Lilleå syd for Ørnhøj. Glerup Bæk blev restaureret for 4-5 år siden, hvor der blev åbnet for rørlagte strækninger og genslynget adskillige kilometer. Ved Silleborg har vandløbet et flot slynget forløb med gruset bund og godt fald. Bækken har egnede gydeforhold, og der blev fundet en mindre bestand af årets ørredyngel ved undersøgelsen. Lgd.: ca. 3,3 km., gbr.: 0,9 m. Middeldybde: 10 cm (min: 5 cm, max: 15 cm).	

III. Udsætningsmateriale

På baggrund af denne undersøgelse vil udsætningsbehovet i Lerkenfeld Å fremover kunne dækkes ved årlig udsætning af:

Yngel	½-års
6.800 stk.	1.000 stk.

Praktiske anbefalinger for udsætning af ørred

Planen omfatter et særskilt udsætningskema (afsnit IV), i hvilket der er anført udsætningsmængde og aldersgruppe for hvert udsætningssted. Udsætningsmaterialets fordeling på udsætningsstederne skulle kunne ske alene ved benyttelse af udsætningskemaerne, samt udsætningskortet. Spred yngel og ½-års ørreder over de strækninger, der er angivet i udsætningskemaerne. De anviste udsætningsmængder må ikke blive overskredet, men kan deles til udsætning over flere gange, når blot udsætningerne bliver foretaget inden for den fastlagte periode:

1. Yngel udsættes i maj
2. 1-års udsættes i maj
3. ½-års udsættes i september/oktober
4. Mundingsudsætning af smolt udsættes i april, uge 14-17
5. Put & take udsætning af store ørreder udsættes mest hensigtsmæssigt ultimo maj/primus juni.

Yngel

Den udsatte yngel skal være fuldt svømmedygtig og have opbrugt blommesækken, samt være forfodret i mindst 3 uger. Udsætning af yngel skal foregå på de mest lavvandede steder (helst under 10 cm dybde), hvor strømmen er frisk og hvor der er skjulmuligheder mellem grus og/eller vegetation.

Det er en forudsætning for en høj overlevelse, at ynglen bliver spredt videst muligt på den angivne strækning.

½-års

Det er en forudsætning for en høj overlevelse, at fiskene bliver spredt videst muligt på den angivne strækning.

Regler for udsætning af fisk

DTU Aqua anbefaler, at planen så vidt muligt bliver opfyldt med fisk, som er afkom af vandsystemernes egne ørredstammer. Før en fiskeriforening går i gang med en sådan produktion skal de veterinære forhold imidlertid være afklaret med Fødevarestyrelsen, VeterinærSyd, Akvakultur.

De ørreder, som bliver udsat i forbindelse med dambrugs og andre stemmeværksejeres pligtudsætninger, skal i det omfang det er muligt, være afkom af vildfisk opfisket i vandløbet. Man skal være opmærksom på, at der gælder særlige veterinære krav til det udsætningsmateriale, som bliver anvendt opstrøms dambrug der er kategoriseret fri for IPN (Infektios Pancreas Necrose) og/eller BKD (Bakteriel nyresyge).

De love man skal være opmærksom på, når man beskæftiger sig med udsætning af fisk, er blandt andet: Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 967 af 18. juli 2013 om overvågning og registrering af IPN og BKD, Fødevarestyrelsens vejledning nr. 9253 af 1. maj 2014 om godkendelse af akvakulturbriks vandtilførsel i forbindelse med IPN og BKD sundhedsstatus som kategori I eller II samt Veterinærdirektoratets cirkulære af 27. august 1986 om rensning og desinfektion af ferskvandsdambrug. Vær opmærksom på vejledningen i følge hvilken der nu også kan oprettes zoner fri for IPN og

BKD, så der vil altså ikke nødvendigvis kun være tale om IPN og BKD krav i forbindelse med udsætninger opstrøms IPN- og BKD-fri dambrug.

Endvidere er der Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 965 af 18. juli 2013 om autorisation og drift af akvakulturbrug samt om omsætning af akvatiske organismer og produkter deraf, og Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 1324 af 26. november 2015 om overvågning og bekæmpelse af visse smitsomme sygdomme hos akvatiske organismer.

I forbindelse med VHS-syge (Viral Haemorrhagisk Septikæmi), også kaldet Egtvedsyge har Danmark tidligere været opdelt i forskellige zoner. Det sidste VHS udbrud i ferskvand forekom i marts 2009. Siden november 2013 er alle danske ferskvandsområder blevet kategoriseret som fri for VHS (Kat. I), og som en følge heraf er zoneringen ophævet. Vær opmærksom på at de danske havområder kun er kategori III, hvorfor der ikke må føres levende fisk herfra til danske ferskvandsområder.

Opmærksomheden skal, som tidligere beskrevet, også henledes på bestemmelserne vedrørende udsætning af fisk i frivand ovenfor visse dambrug, hvor det også kræves, at udsætningsmaterialet er IPN og/eller BKD frit. I CHR-registret, der drives af Fødevarestyrelsen kan man finde den aktuelle sygdomskategorisering af det enkelte dambrug. CHR-registret findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside under Dyr → Fisk og Akvakultur → Register over danske akvakulturbrug → Aquaculture farms. Det enkelte dambrugs status kan ændres med dags varsel.

Det kan være lidt vanskeligt at finde rundt i CHR-registret. Det anbefales derfor at man inden udsætning i vandløb med dambrug indhenter den aktuelle sygdomsmæssige status hos Fødevarestyrelsen, Sektion for Akvakultur, VeterinærSyd, Søndergade 50, 6600 Vejen.
Telefon: 72 27 69 00. Telefax: 72 27 55 02. E-mail: akva@fvst.dk

Det skal bemærkes at det i følge ovennævnte bekendtgørelse 967 er erstatningspådragende at udsætte fisk med vildfiskeoprindelse (første generation afkom af vildfisk) opstrøms dambrug der er kategoriseret fri for IPN og BKD.

Læs mere på: www.fiskepleje.dk/fiskesygdomme

IV. Udsætningskemaer

Udsætningskemaer (ørred) | Lerkenfeld Å

I udsætningskemaerne er udsætningsstrækning for yngel og 1/2-års angivet med et antal meter op- og nedstrøms fra tilkørselsstedet. Det vil sige, at antallet af udsætningsfisk for den enkelte station skal fordeles over den angivne strækning.

YNGEL

Dis-Vs	Vandløb	St. nr.	Udsætningslokalitet	Opstrøms meter	Nedstrøms meter	Antal
19-16	Smorup Bæk	12	Brorstrup Kærvej	1000	1000	2500
19-16	Sækbæk	21	Ullitshøjvej	500	500	800
19-16	Lilleå	41	Kirkevangen	500	1000	2000
19-16	Bygumkær Bæk	44	Ved Kærgård	300	300	1500

I alt: 6800

Udsætningsskemaer (ørred) | Lerkenfeld Å

I udsætningsskemaerne er udsætningsstrækning for yngel og 1/2-års angivet med et antal meter op- og nedstrøms fra tilkørselsstedet. Det vil sige, at antallet af udsætningsfisk for den enkelte station skal fordeles over den angivne strækning.

1/2-ÅRS

Dis-Vs Vandløb	St. nr.	Udsætningslokalitet	Opstrøms meter	Nedstrøms meter	Antal
19-16 Troelsbæk	24	Ullitshøjvej	500	250	350
19-16 Troelsbæk	25	Våsen	250	250	150
19-16 Troelsbæk	26	Markvej sydøst for Gammel Ullits	250	500	500

I alt: 1000

Bilag 1 (ørred) | Lerkenfeld Å. Undersøgt i efteråret 2021

Dis	Vs	Vandløb	st#	Position WGS84_UTM32N	Biotop (ørred)		Bredde (m)	Areal (m²)	Antal/100 m²		Antal/100 m		Ål Antal	Andre arter
					Yngel	1-års >1-års			Yngel	Ældre	Yngel	Ældre		
19	16	Lerkenfeld Å	1	539327,6290739	4	4	0.7	35	155	9	108	6	0	3-pig, 9-pig, BLamp, Skal
19	16	Lerkenfeld Å	2	535828,6292688	5	5	2.2	28	494	63	1086	138	1	3-pig, BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	3	534818,6291653	4	5	3.6	180	152	51	544	181	0	3-pig
19	16	Lerkenfeld Å	4	534305,6288647		3	3.1	108	16	5	48	15	0	3-pig, BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	5	532561,6288406		5	2.6	52	275	35	714	89	1	9-pig, BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	6	531731,6288903	4	4	4.5	180	62	11	276	47	1	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	7	530503,6288433	5	5	3.5	52	327	35	1143	120	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	8	524191,6287915	5	5	5.7	57	226	21	1287	116	0	(ikke befisket)
19	16	Lerkenfeld Å	9	523245,6287911	5	5	8	-	-	-	-	-	-	(ikke befisket)
19	16	Lerkenfeld Å	10	520605,6286858		4	7	350	0	0	0	0	0	(ikke befisket)
19	16	Lerkenfeld Å	11	519641,6283520		3	9	-	-	-	-	-	-	(ikke befisket)
19	16	Lerkenfeld Å	12	538619,6292892	3		0.7	35	0	0	0	0	0	3-pig, 9-pig
19	16	Lerkenfeld Å	13	533370,6291249	3		1	50	0	0	0	0	0	3-pig, BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	14	532905,6290576	3	3	0.9	45	26	0	23	0	0	3-pig, BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	15	532146,6289460	3	5	1.1	19	81	11	89	11	1	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	16	531746,6288961	5	5	1	25	185	5	184	4	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	17	530444,6288424	3	3	0.7	15	196	0	137	0	0	3-pig, 9-pig
19	16	Lerkenfeld Å	18	527848,6289347	1	1	0.8	40	0	0	0	0	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	19	521384,6288556	1	1	0.7	35	0	0	0	0	0	3-pig, 9-pig
19	16	Lerkenfeld Å	20	521442,6287777	5		1	25	158	0	158	0	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	21	519956,6287087	3		0.7	35	14	0	9	0	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	22	520247,6286922	4	4	1.2	60	6	0	7	0	0	9-pig
19	16	Lerkenfeld Å	23	517511,6285234	2	2	0.9	45	0	0	0	0	0	3-pig
19	16	Lerkenfeld Å	24	518324,6285161	3	3	1.1	55	0	0	0	0	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	25	518945,6285246	3	3	1	50	14	0	14	0	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	26	519418,6285478	4	4	1	50	0	0	0	0	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	27	539337,6290427	1		0.6	30	4	0	2	0	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	28	536201,6289560	3	3	1	50	37	3	37	2	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	29	535933,6289590	3	3	0.9	31	188	0	169	0	0	3-pig
19	16	Lerkenfeld Å	30	537698,6285442	4		0.9	45	26	0	23	0	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	31	537131,6286196	3	3	0.9	45	68	0	60	0	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	32	536288,6286781	4	4	1.1	22	219	10	241	10	1	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	33	535643,6287011	3	3	1.1	55	205	8	225	8	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	34	535535,6287092	4	4	1.3	65	196	7	255	8	0	3-pig, BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	35	534519,6287722	3	3	1.7	85	90	7	153	10	0	3-pig, BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	36	533997,6288162	5	5	1.9	38	242	22	459	41	0	3-pig
19	16	Lerkenfeld Å	37	535927,6285478	1		1.1	55	13	0	14	0	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	38	535622,6286984	3	3	1.2	60	33	0	39	0	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	39	530845,6288389	5		1.1	55	19	0	21	0	0	BLamp
19	16	Lerkenfeld Å	40	530732,6288331	4		0.8	40	18	0	14	0	0	BLamp

Bilag 1 (ørred) | Lerkenfeld Å. Undersøgt i efteråret 2021

Dis	Vs	Vandløb	st#	Position WGS84:UTM32N	Biotop (ørred)		Bredde (m)	Areal (m²)	Antal/100 m²		Antal/100 m		Ål Antal	Andre arter
					Yngel	1/2-års			1-års	>1-års	Yngel	Ældre		
19	16	Lerkenfeld Å	41	527712,6284383	3	3	0.7	35	0	0	0	0	0	9-pig (ikke befisket)
19	16	Lerkenfeld Å	42	522418,6285084		2	1.9	-	-	-	-	-	-	
19	16	Lerkenfeld Å	43	521150,6286586		1	1.8	90	0	0	0	0	0	
19	16	Lerkenfeld Å	44	527020,6283773	4	4	1.3	65	0	0	0	0	0	9-pig
19	16	Lerkenfeld Å	45	523429,6283440	4	4	0.9	45	23	0	20	0	0	3-pig, 9-pig

Bilag 3

”Ørredindeks” kaldet DFFVø til bedømmelse af fiskebestanden

I september 2015 udsendte Miljøministeriet en bekendtgørelse, der definerer, hvordan vandløbenes fiskebestande skal vurderes i forhold til, om de opfylder kravet om en god økologisk tilstand i de kommende vandområdeplaner og EU's Vandrammedirektiv. Kravene er medtaget i statens Vandområdeplaner.

Der kan anvendes to forskellige fiskeindeks, Dansk Fiskeindeks For Vandløb (DFFV) til en vurdering af fiskebestanden og den fiskeøkologiske tilstand:

- DFFVa, der beskriver artssammensætningen i vandløbet, men ikke kan anvendes til at vurdere, om den naturlige bestand af fx ørred og laks er på et naturligt niveau, målt i antal.
- DFFVø, der anvendes til at vurdere, om den naturlige bestand af ørred og laks er på et tilfredsstillende niveau, målt i antal. Indekset, der bl.a. bygger på DTU Aquas data fra undersøgelser af danske bestande af ørred og laks gennem årtier, er beregnet på den naturlige bestand af ørredyngel. Derfor kan DTU Aquas data over yngeltætheder, fra Planerne for Fiskepleje, direkte bruges til en beregning af DFFVø.

Indekset DFFVø kaldes også for ”Ørredindekset” og anvendes i DTU Aquas Planer for Fiskepleje. Ørredbestanden bliver beregnet som antal ½-års ørred og antal ældre ørred pr. 100 m² vandløbsbund for de vandløb, der har en bredde på under to meter. Bestanden bliver opgjort som antal pr. 100 løbende meter vandløb, hvis vandløbet er mindst to meter bredt. Det skyldes, at i små vandløb kan hele arealet være egnet for yngel, mens der i de brede vandløb kan være områder som er uegnet for yngel.

Kravene til ørredbestanden i et gydevandløb er defineret i ørredindekset DFFVø og vist i tabellen herunder. I naturlige gydevandløb for ørred skal den økologiske tilstand som minimum være vurderet som god for at opfylde vandområdeplanernes kvalitetskrav.

DTU Aqua har på den baggrund udarbejdet et digitalt kort over de naturlige ørred- og laksebestande fra gydning, bedømt i forhold til DFFVø, som kan findes her: kort.fiskepleje.dk

Den fiskeøkologiske tilstand af et gydevandløb for ørred kan i forhold til ørredindekset DFFVø beskrives ud fra bestanden af ½-års ørredyngel. Bestanden bør normalt leve op til kravene for god økologisk tilstand. Hvis der gyder laks i vandløbet, medregnes antal ½-års lakseyngel, idet de to arter stort set stiller de samme krav til vandløbets miljøtilstand.

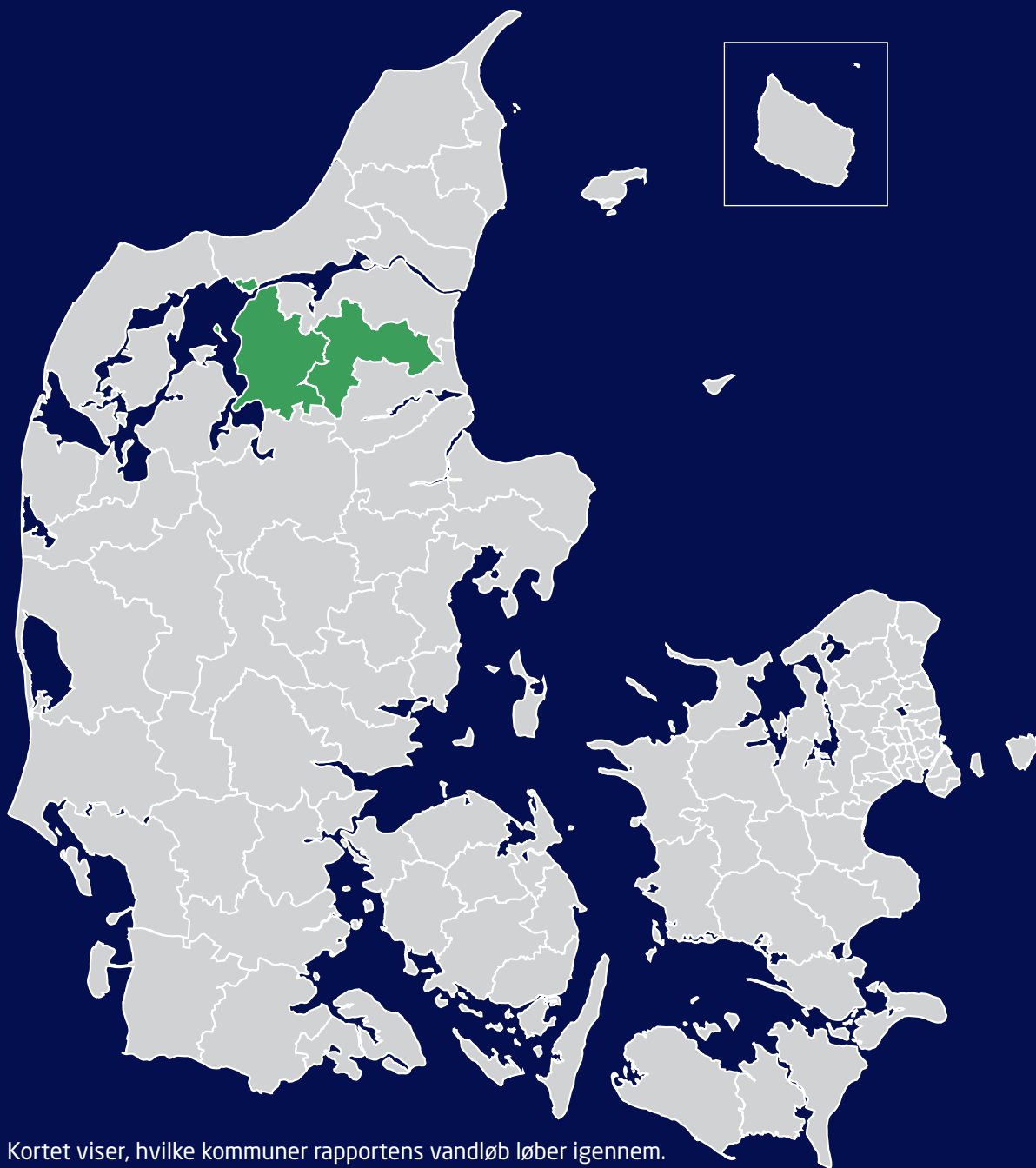
Økologisk tilstand	Vandløb med en bredde under 2 m Antal ½-års yngel pr. 100 m ² vandløbsbund	Vandløb med en bredde på 2 m og derover Antal ½-års yngel pr. 100 m vandløb
Høj	Over 130	Over 250
God	80-130	150-250
Moderat	40-79	100-149
Ringe	10-39	30-99
Dårlig	0-9	0-29

2021

- Nr. 79 Plan for fiskepleje i Uggerby Å / *Hans-Jørn Aggerholm Christensen*
- Nr. 80 Plan for fiskepleje i Salling, Mors, Thyholm og tilløb til sydvestlige del af Limfjorden / *Michael Kaczor Holm*
- Nr. 81 Plan for fiskepleje i sydøstsjællandske vandløb / *Andreas Svarer*
- Nr. 82 Plan for fiskepleje i vandløb på Lolland, Falster og Møn / *Peter Geertz-Hansen*
- Nr. 83 Plan for fiskepleje i Skals Å / *Jørgen Skole Mikkelsen og Henrik Dalby Ravn*
- Nr. 84 Plan for fiskepleje i vandløb omkring Haderslev mellem Genner Strand og Avnø Vig / *Andreas Svarer*
- Nr. 85 Plan for fiskepleje i tilløb til Åbenrå Fjord og Genner Bugt / *Jørgen Skole Mikkelsen*

2022

- Nr. 86 Plan for fiskepleje i Århus Å / *Jørgen Skole Mikkelsen*
- Nr. 87 Plan for fiskepleje i Karup Å / *Andreas Svarer*
- Nr. 88 Plan for fiskepleje i Bangsbo Å, Lerbæk og Elling Å / *Jørgen Skole Mikkelsen og Andreas Svarer*
- Nr. 89 Plan for fiskepleje i mindre vandsystemer mellem Limfjorden (Hals), Skagen og Svinkløv Klitplantage / *Michael Kaczor Holm*
- Nr. 90 Plan for fiskepleje i Ribe Å / *Hans-Jørn Aggerholm Christensen*
- Nr. 91 Plan for fiskepleje i Lerkenfeld Å / *Michael Kaczor Holm*
- Nr. 92 Plan for fiskepleje i Trend Å / *Henrik Dalby Ravn*

Kortet viser, hvilke kommuner rapportens vandløb løber igennem.

Danmarks
Tekniske
Universitet

DTU Aqua
Vejsøvej 39
8600 Silkeborg

www.aqua.dtu.dk

Find andre
Planer for fiskepleje
fiskepleje.dk/planer-for-fiskepleje